

taller de creació

MISTICISMES CONTEMPORANIS

Anna Carreras Aubets (Barcelona, 1977) és escriptora i llicenciada en filologia catalana. Traductora d'Anais Nin i investigadora de l'escriptura i l'art postmoderns, ha publicat tres novel·les: *Camisa de foc* (2005), *Tot serà blanc* (2005) i *Unes ales cap a on* (2011). Actualment fa crítica literària i artística a la premsa i escriu la seva primera novel·la eròtica.

Misti què?

Després de reflexionar llargament sobre l'expressió «místiques contemporànies» arribo, per la via de la paradoxa, a un atzucac conegut com a oxímoron. Mística i contemporània són dos conceptes que no em quadren en una sola expressió, de la qual se suposa que he d'esclarir un significat únic. La vora, per més que m'hi esmerço, sempre fa bosses. L'estructura semàntica, en conseqüència, trontolla, i el meu ego s'hi acara amb obstinació. Resolc, finalment, que a dia d'avui no existeix la mística en la vida quotidiana (o, si més no, ambdós significants han signat una separació gens amistosa i cadascú fa via en sentit contrari). La humanitat desmitifica, per habitud, tot el que toca, tot el que pensa i, malauradament, tot el que podria sentir des de la veracitat del concepte «persona» (que, rebllant el clau, també ha estat víctima de l'alteració mística). En l'era contemporània, els grans conceptes com l'amor, el dolor, la mort, etc., han patit una mena de «bah» col·lectiu basat en la indiferència i el valor zero. I estic convençuda que el canvi es va produir amb la publicació de la novel·la *The Dharma Bums* (1950), de Jacques Kerouac (pare de la generació *beat*). A casa nostra, la va traduir el gran Manuel de Pedrolo i es va publicar disset anys després amb un títol més propi de la història de l'esbart dansaire d'Avinyonet de Puigventós que

d'una novel·la sobre la nova sensibilitat i la nova manera de mirar el món: *Els pòtols místics*. L'obra dibuixa el misticisme hippy a través d'un artista errant que cerca el Nirvana. La filosofia oriental i el budisme zen són els trampolins dels diàlegs, les situacions i els pensaments del llibre; la ruptura amb el sistema establert i les noves vies (al·lucinades i al·lucinògenes) d'accés a la creació en són els objectius més destacables. La rebel·lia es tradueix, per escrit, en un discurs entretallat i un ús excel·lent de la llibertat nascuda de l'espontaneïtat (a imitació del jazz). Ara, tanmateix, sembla que el pes del realisme hagi esclafat la realitat sense miraments. La gràcia era transcendir la realitat, i no pas retallar allò de màgic que tenia. El món dels al·lucinògens, això sí, encara es manté vigent, però amb uns destins més propers a la disbauxa i a l'assassinat neuronal que no pas a la recerca d'un més enllà essencial. Quina experiència mística d'assossec i benaurança volem obtenir amb la pressa, el lucre, el consum, el fum i la violència cultural que mou el ciutadà d'avui? Pretenem viure «experiències religioses» a base de discussions, guerres obertes i una terrible metastasi de la malícia? L'ésser humà contemporani s'ha mirat al mirall i no s'ha reconegut: de superhome ha passat a supersolitari instal·lat en una o altra forma de neurosi. En l'era contemporània, la

> **Il·lustracions: Clara Gassiot** (Olot, 1973). Titulada en arts aplicades i oficis artístics (1996) i llicenciada en belles arts (2003). La meua obra es caracteritza pel seu eclecticisme i caràcter multidisciplinari, i toca tècniques que van des de la pintura, la fotografia, el gravat, l'escultura i les instal·lacions fins a les arts digitals. Vaig començar a mostrar la meua obra el 1992 fins al dia d'avui. Em dedico paral·lelament a la docència des del 1998. Actualment sóc professora de l'Escola Municipal d'Art de Girona al Centre Cultural la Mercè. Mes informació a www.claragassiot.com

mística ha transcendit la química i el llenguatge i ha estat substituïda per la física menys quàntica i més matèrica: el blat al sac i ben lligat, i res de recerques vàcues capitals de coneixement propi i del món. És, nogensmenys, una autèntica llàstima.

Anna Carreras

Assum Guardiola i Pujol Nascuda el 1973 a Mata, al Pla de l'Estany, actualment viu a Salt. És llicenciada en filologia catalana per la Universitat de Girona i formada, en el camp de la literatura, a la Mercè de Girona i a l'Escola d'Espectura de l'Ateneu Barcelonès. Ha estat llibretera molts anys, i actualment vol obrir-se camí en l'ensenyament de l'espectura creativa.

L'art d'amargar-se la vida

Dues nenes seuen a la sorra davant del mar. La mateixa alçada i el mateix vestit blau, curt sobre genoll, de tires. Els cabells bruns i pigallades. De tant en tant es miren i riuen. Una s'aixeca i llança una pedra al mar. L'altra la imita. Es descalcen, corren i s'esquitxen. Tornen a seure. La mateixa que ha tirat la primera pedra treu un llibre de dins una motxilla.

—Mira, l'acabo de llegir.

—Ah sí? A veure? Com es diu?

—*Dos anys de vacances*

—Ah! Jules Verne. T'ha agradat?

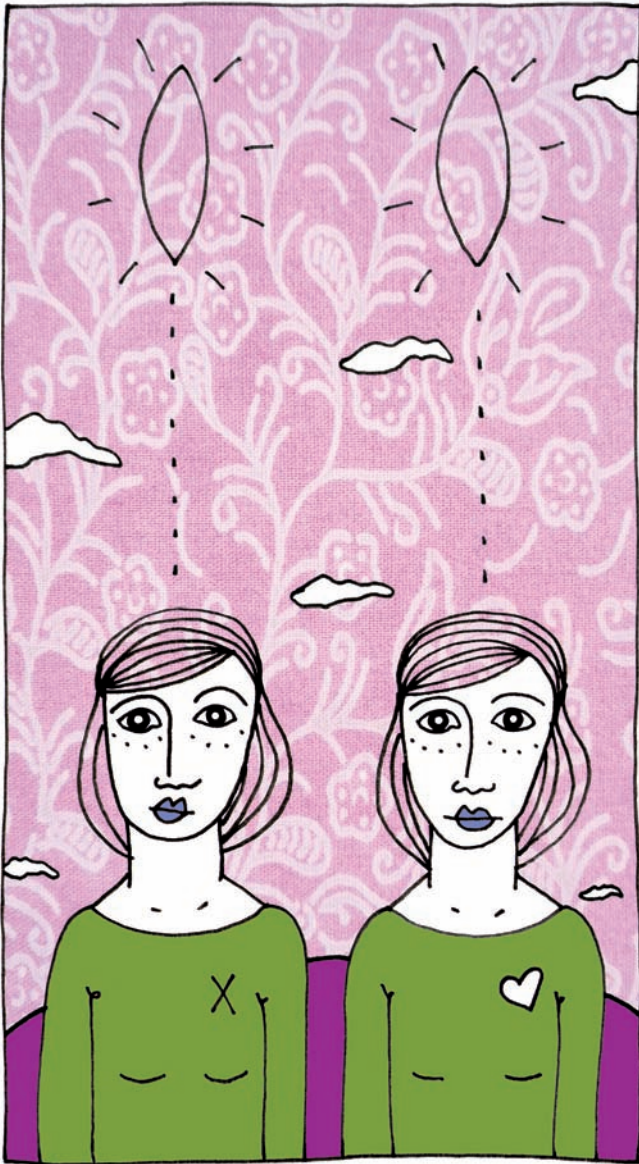
—Molt i molt! Són uns nens que viuen dos anys en una illa deserta. El vols? Vull que te'l llegeixis!

—És clar. Ja m'agradaria a mi estar-me a una illa deserta. Has vist, Patri? Es fa fosc.

—Sí, anem.

La tarda cau i el mar agafa tonalitats d'aram.

Absorta en el paleta que empastifava amb ciment les vores del nínxol, el seu pensament reculava. El casament amb en Cinto, després d'una adolescència endreçada i discreta, i aprendre que la il·lusió aguanta el temps d'apagar-se una espelma. La fugida de la Patrícia, a l'estranger, a estudiar anglès, deia, amb una motxilla carregada de llibres. Quan

tornava, els ulls se li encenien, explicava mil històries i la Dolors li envejava aquell mar de paraules. La seva germana havia anat i vingut mentre ella teixia el seu camí de bona filla. Els anys havien divorciat aquella aliança d'intercanviar-se lectures i la urgència de viure en el present. Mentrestant, en Cinto havia marxat per no tornar.

La tramuntana sacsejava els xiprers i la gent que, encorbada pel fred, envoltava el nínxol. Se sentia la porta de ferro mal tancada i les ràfegues del vent. El cel era tan clar que feria la vista. Quan era molt nena i bufava la tramuntana, s'amagava sota els llençols i

deia que «venia la punta». La Patrícia es posava dins el seu llit i li espantava la por. Ara la tenia agafada al seu braç, en silenci. Ella, que podia omplir un espai només amb la seva presència, ara s'encongia i no semblava adonar-se de les persones que passaven com un alè a donar-li el condol.

Un mes abans que la seva mare manifestés que ja en tenia prou de viure, en una de les seves visites, la Patrícia li havia regalat aquell llibre. Havia rigut. Em sembla que et fa falta, li havia estampat. La Dolors la sotjava com qui es mira en un mirall distorsionat. És així com em veu. *L'art d'amargar-se la vida*. Havien passat quatre dècades d'aquella tarda davant el mar i de la lectura de Jules Verne compartida. La Patrícia s'havia quedat amb les vacances. Ella, amb el pes de la vida.

La maleta està tronada i plena de pols. Se la mira com si fos un objecte estrany. La neteja amb cura. No hi posarà gaire res. Seure en un racó i veure passar la gent. Fer-se invisible i despullar-se dels vestits d'intrusa. Mirar el color del mar al matí. Mirar el color del mar a la tarda. Fer manyagues a un gat. Una illa petita. Una illa on hi habitin unes poques persones i tot estigui quiet.

Assum Guardiola

Megafonia

Laire que li glaça les galtes no el treu de les seves cabòries: ha fet bé de dir-li que no, que ja se sap que això comença amb papallones a l'estómac i acaba com una tènica i amb sis relacions en cinc anys, ell ja és tot un expert i no no no, que ja en té prou. Treu de la butxaca de l'anorac la mà tesa i calenta enfredorida i guipa un últim cop l'sms abans d'esborrar-lo definitivament. Castigant la vorera amb cada passa de les vambes, guarda el mòbil, se senya i amb un bufit s'aparta el serrell que li impedeix veure Déu; mira al cel sense aixecar el cap: gràcies per no deixar que caigui.

Muriel Villanueva i Perarnau

Muriel Villanueva i Perarnau és llicenciada en teoria de la literatura i literatura comparada, professora de l'Escola d'Esriptura de l'Ateneu Barcelonès i guanyadora del darrer Premi J. M. Casero, amb *La gatera*.

La boca del metro se l'empassa. Paga el seu bitllet religiosament i torna les mans a les butxaques. Salta al cuc argentat d'esglaons en descens. De pujada, per l'escala mecànica contrària, un noieta amb gorra se sotja les mans i després el fita a ell, molt fixament. Es creuen mentre l'altre va girant sobre si mateix per afitorar-lo encara: Senyor!, senyor!, ha sentit vostè la megafonia?, pari atenció!, escolti-la bé!, senyor! I aleshores ell ho sent per primera vegada: Atenció, si us plau, s'ha perdut a la xarxa del metro un home de vuitanta-nou anys. No respon a cap nom i no és conscient d'estar perdut. Ha perdut la memòria. Si el veuen, si us plau, acompanyin-lo al punt d'informació o de venda més proper. Ell se senya i amb un bufit s'aparta el serrell que li impedeix veure Déu; mira al sostre inclinat sense aixecar el cap: gràcies per no deixar que em perdi. La resposta ressona sobre les seves espatlles quan ensopega al final de l'engranatge metàl·lic: atenció, si us plau, s'ha perdut a la xarxa del metro un home de vuitanta-nou anys. No respon a cap nom i no és conscient d'estar perdut. Ha perdut la memòria. Recupera l'equilibri i, contenint la respiració, treu les mans de les butxaques: pergamí en remull pigallat de taques seques. No. Pe-però... Sóc... sóc jo? M'he... perdut... jo? Recorda que ha d'anar a casa, ara mateix, perquè... estaran tots preocupats, o no? Però... qui? Re-

corda que recorda la casa on vivia als vint-i-quatre, però... i ara? On viu ara?

L'escala que queda fins a l'andana és d'obra i ell s'agafa a la barana i va fent a poc a poc; ara ho recorda, que té els ossos de vidre i la carn pansida, i recorda que ha de trobar un anunci on veure's el reflex. Hi arriba. Per sort troba el cartell d'una pel·lícula de vampirs adolescents: busca un bon pedaç de negre rere el vidre on comprovar que sí, que està a punt de fer-ne noranta, i tant, fixa't que flàccid i arrugat. Treu el mòbil i busca l'sms i busca un record i recorda que l'sms és l'últim que recorda. La bústia és buida, coi, i fa volar el mòbil fins a la paperera. La veu celestial insisteix a buscar-lo i el metro —que, ara ho recorda, condueix una gorda amb una dalla— repica, a punt de tancar les portes. Aleshores sent el mòbil piular des de les escombraries. Es gira de cop, hi torna, remena, l'agafa, el pitja i s'il·lumina: nkra sóc aquí, gerard, pq no véns i en parlm? va, torna, q et vaig dmanant 1altra birra, wapo. Ell somriu. Reprèn l'escala amunt, fent saltirons. Després del replà reprèn la mecànica, sotjant-se les mans: teses i calentes. Per l'escala contrària baixa un vell amb motxilla que no mira enlloc. Ell el fita. Es creuen i ell es va girant sobre si mateix per afitorar-lo encara: Senyor!, senyor!

Muriel Villanueva

